

REKENKAMER

Bezuiniging Cultuurhuis en bibliotheek

Cie MMW, 4 oktober 2023

Realisatie bezuiniging Cultuurhuis en bibliotheek

Coalitieprogramma “Ruimte voor leven, werken en wonen” 2014-2018:
bezuinigen op niet-kerntaken.

Raadsbesluit 2014 Meerjarenplanning 2015-2018 bezuiniging op

- **Bibliotheekfunctie** **€ 425.000** structureel vanaf 2017
- **Muziekschool/C-huis** **€ 750.000** structureel 500K vanaf 2016
vanaf 2018 250K extra

Onderzoeksvraag:

*Wat kan **geleerd worden** van de besluitvorming over de taakstellingen voor bibliotheek en Cultuurhuis uit de Meerjarenplanning 2015-2018, de wijze waarop die taakstellingen zijn uitgevoerd en de resultaten daarvan?*

Focus: leren voor andere uitvoeringstaken en taakstellingsopdrachten.

Realisatie bezuiniging Cultuurhuis en bibliotheek

Waarom nu?

- Ex post onderzoek is óók kerntaak Rk.
- Leren voor een volgende keer is altijd goed. Je weet niet wanneer die volgende keer komt.
- Niet alles afgerond. College B&W: "Evaluatie van het geheel heeft niet plaatsgevonden. De doorontwikkeling van de organisaties vindt nog steeds plaats, het is heel lastig om het juiste momentum te kiezen voor een evaluatie."

Realisatie bezuiniging Cultuurhuis en bibliotheek

Uitvoering door Pro Facto (RuG)

Bieuwe Geertsema en Stef Roest

Aanpak

Drie thema's:

- de gemaakte keuzes
- het uitvoeringsproces
- de financiële effecten

Dataverzameling:

- Oriënterende gesprekken (gemeente, Cultuurhuis en bibliotheek)
- Documentenstudie
- Interviews (portefeuillehouder, projectleider, financieel expert)
- Casestudies Cultuurhuis en bibliotheek
- Groepsgesprek gemeenteraad

Realisatie bezuiniging Cultuurhuis en bibliotheek

Conclusies en aanbevelingen *Realisatie taakstellingen:*

- Financiële taakstelling was uitgangspunt. De onderbouwing en uitwerking kwamen later in het proces.
- Verschillende cases: muziekschool (Cultuurhuis) was onderdeel gemeentelijke organisatie. Bibliotheek was al zelfstandig met subsidierelatie.
- Onrust bij beide organisaties.

Aanbeveling 1

Introduceer bij grote taakstellingsoperaties een voorverkenningfase met betrokkenen, waarbij in grote lijnen de mogelijkheden en scenario's aan bod komen.

Realisatie bezuiniging Cultuurhuis en bibliotheek

Conclusies en aanbevelingen *Realisatie taakstellingen:*

€

- Taakstelling Cultuurhuis niet gerealiseerd ondanks tussentijdse bijstelling.
- Taakstelling bibliotheek gerealiseerd dankzij tussentijdse bijstelling.
- Bij de bibliotheek is post doorbelaste kosten voor inzet van ambtelijke capaciteit en desintegratieschade van invloed is geweest op het niet behalen van de financiële doelstelling.

Aanbeveling 2

Bekijk hoe de geraamde kosten voor doorbelasting van ambtelijke kosten en mogelijke andere kosten (desintegratieschade) meegenomen moeten worden in eventuele taakstellingen.

Realisatie bezuiniging Cultuurhuis en bibliotheek

Conclusies en aanbevelingen *Realisatie taakstellingen:*

- Maatschappelijke effecten en kwaliteitscriteria zijn vrijwel niet geoperationaliseerd. Hierdoor moeilijk om achteraf concreet te maken of aan alle randvoorwaarden van de taakstelling is voldaan.

Aanbeveling 3

Beschrijf de beoogde maatschappelijke effecten en operationaliseer begrippen als 'behoud van kwaliteit' zoveel mogelijk. Zo kan achteraf gemonitord worden of doelstellingen ten aanzien van deze begrippen gehaald zijn of juist onder druk zijn komen te staan.

Realisatie bezuiniging Cultuurhuis en bibliotheek

Conclusies en aanbevelingen *Realisatie taakstellingen:*

- Bij het Cultuurhuis is een deel van de voormalige gebruikers in de nieuwe opzet niet volledig geregistreerd. Zonder consistente informatie is een analyse van de prestaties van een organisatie(-onderdeel) lastig.

Aanbeveling 4

Zorg er voor dat de relevante kerngegevens (vooral financieel en kwantitatief) voor en na de taakstellingsoperatie consistent geregistreerd worden, zodat de gevolgen van de operatie goed in beeld kunnen worden gebracht.

Realisatie bezuiniging Cultuurhuis en bibliotheek

Conclusies en aanbevelingen *Realisatie taakstellingen:*

- College en de ambtelijke organisatie geven aan aandacht hebben geschonken aan goed contact met de organisaties. De medewerkers van de organisaties hebben een ander beeld.
- Er is weinig werk gemaakt van publiekscommunicatie vooraf en tijdens de reorganisaties. Hierdoor is onnodige weerstand bij de inwoners ontstaan.

Aanbeveling 5

Stel vroegtijdig een (communicatie)plan op om alle betrokkenen tijdig te informeren en te betrekken bij het proces (actieve communicatie). En leg vast hoe de betrokken organisaties zelf om informatie e.d. kunnen vragen (passieve informatie). Leg hierbij ook vast wanneer en op welke wijze met het publiek gecommuniceerd wordt.

Realisatie bezuiniging Cultuurhuis en bibliotheek

Conclusies en aanbevelingen *Positie gemeenteraad:*

- De gemeenteraad is over de taakstellingstrajecten geïnformeerd en heeft regelmatig voorkeuren kunnen uitspreken en keuzes kunnen maken. Toch heeft men een grote afstand ervaren.
- De organisaties en hun medewerkers vonden de gemeenteraad op afstand staan. Enkele fracties hadden regelmatig contact, maar er was geen raadsbreed contact.

Aanbeveling 6

Leg bij vergelijkbare trajecten vooraf het besluitvormingsproces vast, met daarin de rol voor de raad geborgd. En neem hierin ook de momenten en wijzen van informeren van en communiceren met de raad mee.

Realisatie bezuiniging Cultuurhuis en bibliotheek

Conclusies en aanbevelingen *Positie gemeenteraad:*

- Na afronding van de taakstellingsoperatie bij het Cultuurhuis bestond de enige informatievoorziening over de nieuwe situatie richting de raad uit antwoorden op vragen. Proactieve informatievoorziening van college aan de raad ontbrak.

Aanbeveling 7

Sluit de taakstellingsoperatie deugdelijk af met de raad in de vorm van een evaluatie, en leg daarbij ook afspraken over eventuele monitoring van de resultaten en de bespreking daarvan met de raad vast. Bespreek onder meer welke informatie gewenst is, in welke vorm en met welke frequentie deze aan de raad gestuurd wordt.

Realisatie bezuiniging Cultuurhuis en bibliotheek

Samenvattend

- Bezuiniging niet (helemaal) gehaald
- Vooraf betrekken organisaties
- Stel communicatieplan op
- Leg besluitvormingsproces en betrokkenheid raad vast
- Operationaliseer niet alleen financiën maar ook maatschappelijke effecten
- Zorg voor consistente registratie van gegevens
- Sluit proces af met evaluatie

